Όσιος Σεραφείμ του Σάρωφ (1759-1833): Σύντομες διδασκαλίες τού αγίου

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 2 Ιανουαρίου, 2024

Α. Περὶ Θεοῦ.

Ὁ Θεὸς εἶναι φωτιὰ ποὺ θερμαίνει καὶ φλογίζει τὴν καρδιά. Ἂν νοιώσουμε λοιπὸν στὴν καρδιὰ μας ψυχρότητα, ἂς ἐπικαλεσθοῦμε τὸν Κύριο γιὰ νὰ ἔρθει νὰ μᾶς θερμάνει ἐμπνέοντάς μας ἀγάπη πρὸς Αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον.

Οἱ πατέρες ἔλεγαν: Ἀναζήτησε τὸν Κύριο, ἀλλὰ μὴν ἐρευνᾶς περίεργα ποῦ βρίσκεται. Ὅπου βρίσκεται ὁ Θεός, ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει κακό. Ὅσα προέρχονται ἀπὸ τὸν Θεὸ εἶναι εἰρηνικὰ καὶ ὠφέλιμα καὶ ὁδηγοῦν τὸν ἄνθρωπο στὴν αὐτομεμψία καὶ τὴν ταπείνωση.

Ὁ Θεὸς φανερώνει τὴν φιλανθρωπία Του ὄχι μόνο ὅταν κάνουμε τὸ καλό, ἀλλὰ καὶ ὅταν Τὸν προσβάλλουμε καὶ Τὸν παροργίζουμε μὲ τὶς ἁμαρτίες μας. Πόσο μακρόθυμα ὑπομένει τὰ παραπτώματά μας! Ἀλλὰ καὶ ὅταν τιμωρεῖ, μὲ πόση συμπάθεια τιμωρεῖ!

Ὁ Θεὸς εἶναι βέβαια δίκαιος, ἀλλὰ συνήθως ἡ δικαιοσύνη Του δὲν φαίνεται στὴ ζωή μας… Ὁ Δαβὶδ τὸν ὠνόμαζε δικαιοκρίτη. Ὁ Υἱὸς Του ὅμως μᾶς ἔδειξε ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι περισσότερο ἀγαθὸς καὶ εὔσπλαγχνος. Ἂν καὶ εἴμαστε ἁμαρτωλοί, ἦρθε καὶ σταυρώθηκε γιά μᾶς!

Ὅσο ὁ ἄνθρωπος προχωρεῖ στὴν ἀρετή, τόσο περισσότερο βαδίζει στὰ ἴχνη τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος στὸν μέλλοντα αἰώνα θὰ τοῦ φανερώσει τὸ πρόσωπό Του. Οἱ δίκαιοι, ὅσο ζοῦν σ’ αὐτὴ τὴ γῆ, Τὸν βλέπουν σὰν σὲ κάτοπτρο. Στὴν ἄλλη ὅμως ζωὴ θὰ Τὸν δοῦν ὅπως ἀκριβῶς εἶναι.

Ἂν δὲν γνωρίσεις τὸν Θεό, δὲν θὰ μπορέσεις νὰ Τὸν ἀγαπήσεις. Γιὰ νὰ Τὸν ἀγαπήσεις πρέπει νὰ Τὸν γνωρίσεις. Γιατί ἡ γνώση τοῦ Θεοῦ προηγεῖται τῆς ἀγάπης Του.

Ὅταν εἶσαι χορτάτος, μὴ συλλογίζεσαι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ. Πῶς μπορεῖς μὲ γεμάτο στομάχι νὰ ἐξιχνιάσεις τὰ θεία μυστήρια;

Β. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό.

Ὅποιος ἀπέκτησε τὴν τέλεια ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό, ζεῖ σ’ αὐτὴ τὴ ζωὴ σὰν νὰ μὴν ὑπάρχει. Εἶναι ξένος γιὰ τὰ γήϊνα καὶ περιμένει ἀνυπόμονα τὰ αἰώνια. Ἔχει ἀλλοιωθεῖ ὁλόκληρος ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν δεσμεύεται ἀπὸ καμία ἄλλη ἀγάπη.

Ὅποιος ἀγαπᾶ τὸν ἑαυτό του, δὲν μπορεῖ νὰ ἀγαπᾶ τὸν Θεό. Ὅποιος χάριν τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ δὲν ἀγαπᾶ τὸν ἑαυτό του, ἐκεῖνος ἀγαπᾶ τὸν Θεό.

Αὐτὸς ποὺ ἀγαπᾶ πραγματικὰ τὸν Θεὸ θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸ του ξένο καὶ πάροικο στὴ γῆ αὐτή. Καὶ τοῦτο, γιατί προσπαθώντας νὰ ἑνώσει νοῦ καὶ καρδιὰ μὲ τὸν Θεὸ ἀφοσιώνεται μόνο σ’ Αὐτόν.

Ψυχὴ ποὺ ἀγάπησε ὁλοκληρωτικὰ τὸν Θεό, κι ὅταν ἀκόμη χωρίζεται ἀπὸ τὸ σῶμα, δὲν θὰ φοβηθεῖ τὸν ἐναέριο ἄρχοντα. Θὰ πετάξει μαζὶ μὲ τοὺς ἀγγέλους σὰν ἀπὸ ξένη χώρα στὴν οὐράνια πατρίδα της.

Γ. Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ.

Ὅποιος ἀποφασίσει νὰ ζήσει πνευματικὴ ζωή, πρῶτα ἀπ’ ὅλα πρέπει νὰ ἀποκτήσει τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς σοφίας.

Στὸν νοῦ του ἂς εἶναι πάντα τυπωμένα τὰ προφητικὰ λόγια: «Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ ἀγαλλιάσθε αὐτῶ ἐν τρόμῳ» (Ψαλ. 2,11).

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζει μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ εὐλάβεια κάθε τί ἱερό. Ἂν ὅμως ζεῖ μὲ ἀμέλεια, τότε θὰ ἐπαληθευθεῖ ὁ προφητικὸς λόγος: « Ἐπικαταράτος πᾶς ὁ ποιῶν τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου ἀμελῶς» (Ἰερ. 31, 10).

Ἐδῶ χρειάζεται μεγάλη προσοχή, γιατί ἡ θάλασσα- ἡ καρδιὰ μὲ τοὺς λογισμοὺς καὶ τὶς ἐπιθυμίες- πρέπει νὰ καθαρισθεῖ, εἶναι μεγάλη καὶ εὐρύχωρη. « Ἐκεῖ ἑρπετά, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός, ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων» (Ψαλ. Ργ, 25). Δηλαδή, μέσα σ’ αὐτὴν φωλιάζουν λογισμοὶ μάταιοι, ψεύτικοι καὶ ἀκάθαρτοι, γεννήματα τῶν πονηρῶν πνευμάτων.

«Φοβοῦ τὸν Θεόν, λέει ὁ σοφός, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φύλαττε» (Ἐκκλ. 12, 13). Ὅταν τηρεῖς τὶς ἐντολές, σὲ κάθε σου ἔργο θὰ εἶσαι δυνατὸς καὶ ὅλα τὰ ἔργα σου θὰ γίνωνται πάντα καλά. Θὰ τὰ κάνεις ὅλα καλὰ ἀπὸ φόβο καὶ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό. Τὸν διάβολο μὴν τὸν φοβᾶσαι. Ὅποιος φοβᾶται τὸν Θεό, κατανικᾶ τὸν διάβολο. Γι’ αὐτὸν ὁ διάβολος εἶναι ἀνίσχυρος.

Ὑπάρχουν δύο μορφὲς θείου φόβου: Κατὰ τὴν πρώτη, ἐπειδὴ φοβᾶσαι τὸν Θεὸ δὲν κάνεις τὸ κακό, ἐνῶ κατὰ τὴν δεύτερη, ἐπειδὴ φοβᾶσαι τὸν Θεὸ κάνεις τὸ καλό.

Κανεὶς ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ ἀποκτήσει τὸν θεῖο φόβο, ἂν δὲν ἐλευθερωθεῖ ἀπὸ ὅλες τὶς βιοτικὲς μέριμνες. Τότε ὁ νοῦς κινεῖται ἀπὸ τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ καὶ ἑλκύεται στὴν ἀγάπη τῆς ἀγαθότητός Του.

Δ. Ἡ πολυλογία.

Ἡ πολυλογία εἶναι ἀρκετὴ νὰ διασπάσει τὴν ψυχικὴ εἰρήνη ἑνὸς πνευματικοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ λυπηρότερο ἀπ’ ὅλα εἶναι ὅτι ἡ πολυλογία μπορεῖ νὰ σβήσει τὴ φωτιά, ποὺ ἦλθε ὁ Κύριος νὰ ἀνάψει στὴ γῆ τῆς ἀνθρώπινης καρδιᾶς. «Τίποτε δὲν σβήνει τόσο τὴ φωτιὰ ποὺ ἀνάβει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα στὴν καρδιὰ γιὰ τὸν ἁγιασμὸ τῆς ψυχῆς, γράφει ὁ ὅσιος Ἰσαὰκ ὁ Σύρος, ὅσο ἡ συναναστροφή, ἡ πολυλογία καὶ ἡ συζήτησις, ἐκτὸς ἂν γίνεται μὲ πνευματικοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἔχει σὰν περιεχόμενο τὴν γνώση τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν προσέγγισή μας σ’ Αὐτόν»…

Ἀπομάκρυνε λοιπὸν τὴν πολυλογία, γιὰ νὰ προφυλάξεις τὴν ψυχή σου. «Ἀνὴρ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει» (Παροιμ. 11, 12). «Ὅποιος φυλάσσει τὸ στόμα του, φυλάσσει τὴ ψυχὴ του» (Παροιμ. 13, 3).

(Ὅσιος Σεραφεὶμ τοῦ Σάρωφ, Ἔκδ. Ἱ. Μ. Παρακλήτου)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: agiazoni.gr*)*